

Sygn. akt VIII Gz 43/16

POSTANOWIENIE

Dnia 2 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy, VIII Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Tauer

Sędziowie: SO Elżbieta Kala

SR (del) Artur Fornal

po rozpoznaniu w dniu 2 czerwca 2016 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy upadłościowej **W. R. nie prowadzącego działalności gospodarczej w upadłości likwidacyjnej**

w przedmiocie umorzenia zobowiązań bez ustalania planu spłaty wierzycieli

na skutek zażalenia wierzyciela – (...) na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 18 lutego 2016 r., sygn. akt XV GUp 56/15

p o s t a n a w i a:

oddalić zażalenie.

Marek Tauer Artur Fornal Elżbieta Kala

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 18 lutego 2016 r., sygn. akt XV GUp 56/15, Sąd Rejonowy umorzył w całości wszystkie zobowiązania W. R. powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości, czyli przed dniem 11 czerwca 2015 r., bez ustalania planu spłaty wierzycieli. W drugim punkcie postanowienia Sąd obciążył Skarb Państwa – Sąd Rejonowy w Bydgoszczy tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania.

Uzasadniając rozstrzygnięcie Sąd wskazał, że wniosek o umorzenie zobowiązań złożył syndyk masy upadłości oraz upadły. Syndyk wskazywał, że upadły osiąga miesięczne dochody z tytułu emerytury w kwocie 1197,26 zł. oraz z tytułu prac wykonywanych na rzecz wspólnoty mieszkaniowej w kwocie 200 zł. Wysokość dochodów jest na granicy minimum socjalnego i nie daje podstaw do ustalania spłaty wierzycieli. Upadły nie ma żadnego majątku, który pozwalałaby na zaspokojenie wierzycieli. Sąd Rejonowy ustalił, że na dzień orzekania upadły nie wykonywał prac na rzecz wspólnoty. Upadły ma 63 lata i od 8 lat otrzymuje rentę z powodu choroby efektywnej dwubiegunowej, przeszedł dwa zawały i operację wszczepienia bajpasów, choruje także na cukrzycę. Upadły jest częściowo niezdolny do pracy. Upadły mieszka z żoną, z którą jest w separacji i nie prowadzi wspólnego gospodarstwa domowego.

Postanowieniem z dnia 30 listopada 2015r. sędzia-komisarz zatwierdził listę wierzytelności, na której została umieszczona wierzytelności wobec ZUS w łącznej wysokości 156 767,12 zł. (k. 9 akt sprawy XV GUp 56/15 Ap-1)

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 491¹⁶ ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jedn.: Dz. U. z 2015 r. poz. 233; dalej jako: p.u.n.) Sąd

umarza zobowiązania upadłego bez ustalania planu spłaty wierzycieli, jeżeli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Jedynym warunkiem zastosowania tego przepisu jest osobista sytuacja upadłego. Bez znaczenia jest wysokość niezaspokojonych zobowiązań, przyczyna powstania trudnej sytuacji osobistej upadłego czy też inne okoliczności. Sama obiektywnie istniejąca sytuacja osobista upadłego wykluczająca jakiegokolwiek spłaty w ramach planu jest wystarczającą podstawą do umorzenia zobowiązań bez ustalania planu spłaty wierzycieli.

Jeżeli mimo posiadania przez upadłego zdolności zarobkowych którekolwiek z jego zobowiązań jest na poziomie tak znacznie przekraczającym te możliwości, że nie będzie on w stanie realizować jakiegokolwiek planu spłaty na rzecz wierzycieli w okresie przewidzianym

na realizację tego planu (3 lata), to w takiej sytuacji będzie mógł mieć zastosowanie art. 491 ust. 1 p.u.n.

W przedmiotowej sprawie oczywistym jest, że sytuacja osobista upadłego W. R. jednoznacznie wskazuje, że nie będzie on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

W takiej bowiem sytuacji, w jakiej znajduje się aktualnie upadły, mając rentę w kwocie netto 1.197 zł oraz chorując na chorobę afektywną dwubiegową, choroby układu krążenia i cukrzycę nie jest w stanie osiągać dochodów, które pozwoliłyby jej na realizację jakiegokolwiek planu spłaty. Renta upadłego pozwala mu na skromne utrzymanie a liczne choroby, jak wskazują zasady doświadczenia życiowego, nie wpłyną na poprawę w przyszłości jego zdrowia i podjęcie pracy. Upadły nie posiada żadnych zobowiązań określonych w art. 491²¹ ust. 2 p.u.n.

W konsekwencji dokonanych ustaleń Sd Rejonowy zobowiązania upadłej powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości w całości umorzył na mocy art. 491¹⁶ ust. 1 p.u.n.

Mając na uwadze treść art. 491¹⁶ ust. 2 p.u.n. Sąd obciążył Skarb Państwa tymczasowo pokrytymi kosztami postępowania.

Zażalenie na powyższe postanowienie w części umarzającej zobowiązania W. R. wobec ZUS powstałe przed dniem ogłoszenia upadłości czyli przed dniem 11 czerwca 2015 r. bez ustalania planu spłaty wierzycieli złożył wierzyciel - (...). Skarżący wskazał, że zaskarżone orzeczenie nie odpowiada prawu. Skarżący podniósł, że w odniesieniu do składek finansowanych przez ubezpieczonych nie będących płatnikami składek instytucja umorzenia nie ma zastosowania bowiem ten rodzaj składek został z możliwości umorzenia wyłączony na podstawie przepisu art. 30 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W ocenie skarżącego przepisy ustawy o ubezpieczeniach społecznych stanowią *lex specialis* w stosunku do przepisów ustawy prawo upadłościowe i naprawcze i dlatego jego zdaniem wierzycielności względem ZUS, mimo, że nie są wskazane w treści przepisu art. 492²¹ ust. 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, to skutek istnienia przepisów szczególnych nie mogą być w konsumenckim postępowaniu upadłościowym uwzględnione.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie podlegało uwzględnieniu.

Na wstępie zaznaczenia wymaga, że jako instytucja prawna upadłość konsumencka została wprowadzona po raz pierwszy ustawą z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2008 r., Nr 234, poz. 1572) jako odpowiedź na narastające negatywne zjawisko społeczne nadmiernego zadłużania się osób fizycznych. Ustawodawca wyszedł z założenia, że należy stworzyć mechanizmy prawne, które w pewnych wypadkach umożliwią oddłużenie tym osobom fizycznym, które są zadłużone w stopniu uniemożliwiającym im samodzielną spłatę długów. Wprowadzone wówczas przesłanki ogłoszenia upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej - jak podkreślano w doktrynie - były zbyt restrykcyjne (w szczególności podtrzymanie zasady prymatu interesów wierzycieli wobec konsumentów

w rozumieniu u.p.n.), aby instytucja ta mogła zrealizować cele przyświecające ustawodawcy. Ustawą z dnia 29 sierpnia 2014 r. o zmianie ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1306) dokonano nowelizacji przepisów regulujących upadłość konsumencką, natomiast w uzasadnieniu projektu ustawy jako jej cel wskazano usunięcie dotychczasowych barier w dostępie do postępowania upadłościowego osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej, tak aby ograniczyć wykluczenie społeczne i mechanizm dziedziczenia bezradności przez następne pokolenia, umożliwienie reintegracji dłużników w legalnym obrocie gospodarczym, a w dłuższej perspektywie umożliwić dłużnikom ponowne korzystanie z usług instytucji finansowych.

Założenia te swój wyraz znajdują w art. 2 ust. 2 p.u.n., zgodnie z którym postępowanie uregulowane ustawą wobec osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej należy prowadzić tak, aby umożliwić umorzenie zobowiązań upadłego niewykonanych w postępowaniu upadłościowym, a jeśli jest to możliwe – zaspokoić roszczenia wierzycieli w jak najwyższym stopniu. Należy zatem uznać, że pierwszoplanowym celem tzw. upadłości konsumenckiej jest oddłużenie osoby fizycznej [por. A. Witosz, Przesłanki ogłoszenia upadłości konsumenckiej, [w:] Przegląd prawa handlowego, luty 2015]. Na uwadze należy mieć także liberalizację dostępu konsumentów do ogłoszenia ich upadłości wobec wyłączenia zastosowania do postępowania w sprawie ogłoszenia upadłości osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej przepisów wskazanych w art. 491⁽²⁾ ust. 1 u.p.n., dotyczących m.in. konieczności posiadania środków wystarczających co najmniej na koszty postępowania upadłościowego (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z 27.08.2015 r., sygn. akt VIII Gz 139/15, publ. portal orzeczeń sądów powszechnych).

Odnosząc się do stanowiska skarżącego zaprezentowanego w zażaleniu należy podkreślić, że niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy prawa upadłościowego i naprawczego. Te przepisy Sąd Rejonowy właściwie zastosował, w sytuacji gdy upadłym jest osoba nie prowadząca działalności gospodarczej. Te właśnie przepisy jak słusznie wskazał Sąd Rejonowy stanowią *lex specialis* i wiążą wszystkich wierzycieli nie wyłączając skarżącego. Gdyby bowiem celem ustawodawcy było wyłączenie z możliwości umorzenia zobowiązań z tytułu składek określonych w ustawie o ubezpieczeniach społecznych to te zobowiązania winny być ujęte w art. 491²¹ ust.2 prawa upadłościowego i naprawczego. W omawianym przepisie, który ma charakter katalogu zamkniętego nie zostały zamieszczone zobowiązania z tytułu składek a konsekwencji wierzytelności z tego tytułu mogą być przedmiotem postępowania dotyczącego umorzenia zobowiązań.

Słusznie ocenił Sąd Rejonowy, że sytuacja upadłego jednoznacznie wskazuje, że nie będzie on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli.

Przepis art. 491¹⁶ ust. 1 p.u.n. obligujący Sąd do umorzenia zobowiązań upadłego bez ustalenia planu spłaty wierzycieli, jeśli osobista sytuacja upadłego w oczywisty sposób wskazuje, że nie byłby on zdolny do dokonania jakichkolwiek spłat w ramach planu spłaty wierzycieli, w żaden sposób nie różnicuje zobowiązań upadłego konsumenta na prywatne

i publicznoprawne. Zobowiązania nie podlegające umorzeniu wymienione są jedynie w art. 491²¹ ust. 1 p.u.n. i zobowiązania skarżącego do nich nie należą.

Wobec braku podstaw do podważenia prawidłowości wydanego przez Sąd Rejonowy orzeczenia, na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zażalenie podlegało oddaleniu.

Marek Tauer Artur Fornal Elżbieta Kala